

TORAH

תורה

יכין בקריאת ששה פסוקים אלו שהם כנגד 1 דמילוי יוד דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת נשמה של שבת שעברה

א ומליל יי עם משה למימר:
 ב פקד ית אהרן וית בנוהי
 למימר דא אורייתא דעלתא
 היא עלתא על דמתוקדא על
 מדבחה כל ליליא עד צפרא

ו א וידבר ידוה אל-משה לאמר: ב צו
 את-אהרן ואת-בניו לאמר זאת תורת
 העלה הוא העלה על מוקדה על-המזבח

6 (1) And the Lord spoke to Moshe, saying, **(2)** Command Aharon and his descendants, saying, This is the law of a burnt-offering: This is the burnt-offering which burns on the altar all night until morning, and the fire of

RASHI

רש"י

6 (2) — *The expression צו always denotes urging [to promptly and meticulously fulfill a particular commandment] for the present and also for future generations. Rabbi Shimon has taught: Scripture especially needs to urge [people to fulfill commandments,] where monetary loss is involved [i.e., such as the burnt-offering, where he derives no monetary benefit from it] (Torat Kohanim 6:1).*

This is the law of a burnt-offering ... — *This passage comes to teach us that the*

*burning of [sacrificial] fats and parts [of an animal] is valid throughout that whole night [following the day it is offered up] (Megillah 21a). And [this passage also] teaches us regarding invalid sacrifices: which one, if it has already been brought up [on the altar], must be taken down, and which one, if it has been brought up [on the altar], need not be taken down. [And how do we know the latter case from Scripture?] Because the term תורה in Scripture is always inclusive. Thus here, the meaning is: There is one and the same law (תורה) for all sacrifices that go up [on the altar], even invalid ones, namely, that if they had already been brought up [on the altar], [certain ones] need not be taken down. [However.] **This is the burnt-offering** — [While the words תורת העלה then, include the above case, here, the words הוא העלה come] to exclude the case of animals which have cohabited with a human, whether the animal was an active or a passive party to the transgression, and similar cases, where their becoming invalid did not occur within the Holy [Temple precincts], but rather, they became invalid before they even arrived at the courtyard [of the Holy Temple. In these cases, then, even if they had been brought up onto the altar, the altar does not sanctify them as it does*

(ב) **צו את אהרן.** אין "צו", אלא לשון זרוז מיד ולדורות. אמר רבי שמעון: ביותר צריך הכתוב לזרוז במקום שיש בו חסרון ביס: **זאת תורת העלה וגו'.** הרי הענין הזה בא ללמד על הקטר חלבים ואיברים שיהא קשר כל הלילה, וללמד על הפסולין, איזה אם עלה — ירד, ואיזה אם עלה — לא ירד; שכל 'תורה' (תורת) לרבות הוא בא, לומר: תורה אחת לכל העולים, ואפלו פסולין, שאם עלו לא ירדו: **הוא העלה.** למעט את הרובע ואת הנרבע וכיוצא בהן, שלא היה פסולין בקדש, שנפסלו קדם שבאו

וְאִשְׁתָּא דְּמִדְבַּחַא תְּהֵא יִקְדָּא
 בֵּיהּ: ג וְיִלְבַּשׁ כְּהֵנָּא לְבוּשֵׁין
 דְּבוּץ וּמְכַנְסֵין דְּבוּץ יִלְבַּשׁ
 עַל בְּסָרְיָה וּפְרָשׁ יֵת קְטָמָא
 דִּי תִיכּוּל אִשְׁתָּא יֵת עֲלֵתָא
 עַל מִדְבַּחַא וְיִשְׁוֹנִיָּה בְּסִטֵּר
 מִדְּבַחָא: ד וְיִשְׁלַח יֵת
 לְבוּשׁוֹהֵי וְיִלְבַּשׁ לְבוּשֵׁין

כָּל־הַלֵּילָה עַד־הַבֶּקֶר וְאִשׁ הַמִּזְבֵּחַ תִּיָּקַד
 בו: ג וְיִלְבַּשׁ הַכֹּהֵן מְדוּ בֶד וּמְכַנְסֵי־בֶד
 יִלְבַּשׁ עַל־בְּשָׂרוֹ וְהָרִים אֶת־הַדָּשָׁן אֲשֶׁר
 תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת־הָעֵלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוּ
 אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ: ד וּפָשַׁט אֶת־בְּגָדָיו וְיִלְבַּשׁ

the altar will blaze with it. (3) And the priest will don his linen shirt, and he will don his linen trousers on his skin. And he will lift out the ashes from the burnt-offering which has been consumed by the fire upon the altar, and place them next to the altar. (4) He will then take off his garments, and don other

RASHI

in other cases, and they must be taken down, for they remain invalid] (Torat Kohanim 6:3).

(3) *מדו בד* — *This refers to the כתונת, a long shirt [worn by the priest]. And what does the term מדו [literally, “his size”] come to teach us? [It means] that it must be [made to fit] the exact size [of the priest for whom it is made] (Torat Kohanim 6:7). On his skin* — *i.e., nothing must interpose between the trousers and his skin (Zevachim 19a). And he will lift out the ashes* — *The priest would scoop out a full pan of ashes from the centermost mass of [ashes resulting from]*

burnt out sacrificial parts [on the altar], and deposit them at the east side of the ramp [that led up to the altar] (Torat Kohanim 6:11; Tamid 28b). העלה — *[could be literally understood as, “the ashes which burn the fire!” Rather, the meaning of the verse is: The fire burns the burnt-offering, which in turn] becomes ashes, and it is from these ashes, that the priest should lift out some of them, and place them next to the altar. Upon the altar* — *If the priest finds any [animal] parts that were not completely consumed after raking the burning embers in all directions and scooping out some of the centermost ashes, he must put the animal parts back on the altar, since the verse here says, את העלה על המזבח [literally, “the burnt-offering upon the altar,” i.e., while it is still in the form of a burnt-offering, and not yet ashes, it must remain “upon the altar”] (Yoma 45a). (4) He will then take off his garments* — *This is not an obligation, but rather, it is stating proper practice, namely, that in the process*

רש"י

לְעֹזְרָה. וְכַל הָעֲנִין בְּתוֹרַת כְּהֵנִים וְזָבָחִים פָּרַק ג
 וּפָרַק ד: (ג) מְדוּ בֶד. הִיא הַכְּתוֹנֶת; וּמֵה תִלְמוּד
 לֹאמַר: “מְדוּ?” שֶׁתְּהֵא כְּמִדְתּוֹ. עַל בְּשָׂרוֹ. שְׁלֵא יְהֵא
 דְּבָר חוּץ בִּינְתֵימָם: וְהָרִים אֶת הַדָּשָׁן. הִיָּה חוֹתֵה
 מְלֵא הַמִּזְבֵּחַ מִן הַמְּאֻכָּלוֹת הַפְּנִימִיּוֹת וְנוֹתֵן
 בְּמִזְרְחוֹ שֶׁל כֶּבֶשׂ: הַדָּשָׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת
 הָעֵלָה. וְעִשְׂאָתָּה וְנִעְשְׂתָּה דָשָׁן, מֵאוֹתוֹ דָשָׁן יָרִים
 תְּרוֹמָה וְשָׂמוּ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ: וְעַל הַמִּזְבֵּחַ. מְצָא
 אֵיבָרִים שֶׁעֲדִין לֹא נִתְּאֻכְלוּ, מִחוּץ עַל הַמִּזְבֵּחַ,
 לְאַחַר שֶׁחֲתָה גְּחָלִים אֵילָף וְאֵילָף וְנָטַל מִן
 הַפְּנִימִיּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: “אֶת הָעֵלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ,” בְּרִשׁ”
 יִשָּׁן: (ד) וּפָשַׁט אֶת בְּגָדָיו. אֵין זֶה חוֹבָה, אֶלָּא דְרָף

אֲחֵרִינִי וַיִּפֶּק יֵת קָטְמָא
 לְמִבְרָא לְמִשְׁרֵיתָא לְאַתְר
 דְּכִי: ה וַאֲשַׁתָּא עַל מִדְּבַחָא
 תְּהִי יְקָדָא בֵּיהּ לֹא תִטְפִּי
 וַיִּבְעַר עֲלֶיהָ כֹּהֲנָא אֲעִיָּא
 בְּצִפּוֹר בְּצִפּוֹר וַיִּסְדֹּר עֲלֶיהָ
 עֲלֵתָא וַיִּסֶּק עֲלֶיהָ תְּרַבִּי נִכְסֵת

בְּגָדִים אַחֲרִים וְהוֹצִיא אֶת־הַדָּשָׁן אֶל־
 מַחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־מְקוֹם טָהוֹר: ה וְהָאֵשׁ
 עַל־הַמִּזְבֵּחַ תִּוְקַד־בוּ לֹא תִכְבֶּה וּבֵעַר
 עָלֶיהָ הִכֵּתוּ עֵצִים בַּבֶּקֶר בַּבֶּקֶר וְעֵרָךְ

garments. And he will take out the ashes to a pure place outside the camp. (5) And the fire on the altar will blaze with it: it must not be extinguished. The priest must kindle wood upon it every single morning, and upon this, he must arrange the burnt-offering, and cause to [go up in] smoke the fats of the

RASHI

of removing the ashes, the priest should not soil the garments which he uses constantly for his Holy service. [By analogy:] The clothes worn [by a servant] while he is stewing up a pot [of food] for his master, must not be worn when [that same servant] pours out a glass [of wine] for his master. Hence, [the verse continues,] “and don other garments,” which are not as good as those [priestly garments he had been wearing up till now] (Yoma 23b).

And he will take out the ashes — [By contrasting verse 3, “And he will lift out (והרים) the ashes,” with verse 4 here, “And he

will take out (והוציא) the ashes,” we see that there were two distinct obligations with regards to removing ashes from the altar: a) תרומת הדשן, “lifting out” some central ashes from the altar and placing them next to the altar, and b) הוצאת הדשן, “taking out” the heap of ashes from on top of the altar when they became overflowing, to a place “outside the camp.” Thus, our verse here, “And he will take out the ashes,” refers to those ashes] which were heaped up in the apple-shaped pile [of ashes on top of the altar]. When this pile became so large that there was no longer any room on the wood-pile, the priest would take it out from there [to a place outside the camp]. Now, this procedure was not a daily obligation (Tamid 28b); however, תרומת הדשן (“lifting out” some centermost ashes and placing them next to the altar) was a daily obligation (Tamid 20a). (5) והאש על המזבח תוקד בו — [In this passage,] we have many phrases employing the term יקידה, “blazing:” (verse 2), and (verse 5) על מוקדה, ואש המזבח תוקד בו, and (verse 6), אש תמיד תוקד על המזבח, and (verse 6), והאש על המזבח תוקד בו. All of these are expounded in Tractate Yoma (45a), for [there, it is discussed how] our Rabbis differ regarding the number of wood-piles [that had to be arranged on that altar]. **And upon this, he must arrange the burnt-offering** — [This teaches us that] the עולת תמיד, the

רש"י

אֶרֶץ, שְׁלֹא יִלְכָּךְ בְּהוֹצֵאת הַדָּשָׁן בְּגָדִים שֶׁהוּא מְשַׁמֵּשׁ בָּהֶן תָּמִיד. בְּגָדִים שֶׁבִשְׁל בָּהֶן קִדְרָה לְרַבּוֹ, אֵל יִמּוּג בָּהֶן כּוֹס לְרַבּוֹ, לְכָף: “וְלִבֵּשׁ בְּגָדִים אַחֲרִים”, פְּחוּתִין מִקֵּה: “וְהוֹצִיא אֶת הַדָּשָׁן. הַצְּבֹר בַּתְּפוּחַ, כְּשֶׁהוּא רַבָּה וְאִין מְקוֹם בְּמַעְרְכָּה, מוֹצִיאָא מִשָּׁם. וְאִין זֶה חוּבָה בְּכָל יוֹם, אֲבָל הַתְּרוּמָה חוּבָה בְּכָל יוֹם: (ה) וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תִּוְקַד בּוֹ. רַבָּה כָּאִן יְקִידוֹת הִרְבֵּה: “עַל מוֹקְדָּה”, “וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תִּוְקַד בּוֹ”, “וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תִּוְקַד בּוֹ”, “אֵשׁ תָּמִיד תִּוְקַד עַל הַמִּזְבֵּחַ”. בְּלֵן נִרְשׁוּ בְּמִסְכַּת יוֹמָא שְׁנַחֲלִקוּ רְבוּתֵינָא בְּמִנְיַן הַמַּעְרְכוֹת שֶׁהֵיוּ שָׁם: וְעֵרָךְ עֲלֶיהָ הֵעֲלָה. עוֹלַת תָּמִיד הִיא תְּקָדִים. וּבְרִשׁ”י יֵשֵׁן: וּמִנְיַן

קוֹדֵשׁ־יָאֵ: וְאִשְׁתָּא תְּדִירָא תְּהִי
יְקוּדָא עַל מִדְּבַחָא לָא תִטְפֵּי:

עֲלֶיהָ הָעֹלָה וְהַקְטִיר עֲלֶיהָ חֶלְבֵי
הַשְּׁלָמִים: וְאִשׁ תְּמִיד תּוֹקֵד עַל־הַמִּזְבֵּחַ
לֹא תִכְבֶּה: ם

peace-offerings upon it. (6) A continuous fire will blaze upon the altar: it must not be extinguished.

RASHI

[morning] daily burnt-offering, must come first [in the order of sacrifices offered up on the altar] (Pesachim 58b). **The fats of the peace-offerings** — on the occasions when they bring peace-offerings there. [Our verse says, השלמים ... עליה] From here, our Rabbis have the verse read instead, [עליה ... השלמה] with the meaning, “with it (עליה), i.e., with the burnt-offering, you must complete (השלם) all the sacrifices of the day.” Hence the law that there must be no sacrifice offered after the [evening] עולת תמיד, daily burnt-offering. [And therefore, the morning and evening daily burnt-offerings were respectively the very first and the very last sacrifices of each day.] (ibid.) (6) אש תמיד — [From here, the law that] the fire about which the term תמיד is used — namely, the fire that they kindle the flames [of the menorah], regarding which the verse says (Exodus 27:20), “to make a continuous (תמיד) flame rise” — this fire must also be kindled from [the fire which is] upon the outer altar (Yoma 45b). **It must not be extinguished** — [Since Scripture states the negative prohibition of “it must not be extinguished” twice, once in verse 5 and a second time here,] anyone who extinguishes the fire on top of the altar, transgresses two negative commandments.

רש"י

שְׁלֵא יְהִי דָבָר קִדְּם עַל הַמְעַרְכָּה לְתַמִּיד שֶׁל שַׁחֲרֵי תַלְמוּד לְוֹמַר: הָעֹלָה, עוֹלָה רֵאשׁוֹנָה: חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים. אִם וְיֵאָו שֶׁם שְׁלָמִים. וְרִבּוּתֵינוּ לְמַדּוּ מִכָּאן: “עֲלֶיהָ”, עַל עוֹלַת הַבֶּקֶר הַשְּׁלֵם כֹּל הַקְּרָבָנוֹת בְּלֵם. מִכָּאן, שְׁלֵא יְהִי דָבָר מֵאַחַר לְתַמִּיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים: (ו) אִשׁ תְּמִיד. אִשׁ שְׁנֵאֵמַר בֶּה “תְּמִיד”, הִיא שְׁמוֹדֵלִיקִין בֶּה אֶת הַנְּרוֹת, שְׁנֵאֵמַר בֶּה “לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד”. אִף הִיא מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ הַחַיצוֹן תּוֹקֵד: לֹא תִכְבֶּה. הַמִּכְבֶּה אִשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ עוֹבֵר בְּשְׁנֵי לְאוּיִן:

PROPHETS Jeremiah 7

כֹּה אָמַר יְדוֹה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲלוֹתֵיכֶם כֹּה פִדְנָן אָמַר יְיָ צְבָאוֹת

נביאים ירמיה פרק 7

(21) Thus says the Lord of Hosts, the God of Israel: Add your burnt-offerings

RASHI

(21) **Your burnt-offerings** — that you offer [which are burnt] totally [on the altar]; it would be better for them to be added to your

רש"י

עֲלוֹתֵיכֶם. שְׂאֵתָם מְקַרְבִּים כְּלִיל וְטוֹב לָכֵם שְׁתוֹסִיפוּ אוֹתָם עַל שְׁלָמֵיכֶם וְתִאָּכְלוּ הַבֶּשֶׂר, שְׁהָרִי אֵינָה מְקַבֶּלֶת לְפָנַי וְלִמָּה תִפְסִידוּם:

אלהא דישראל עלותכון
 אוסיפו על נכסת קדשיכון
 ואכלו בסרא: כב ארי לא
 מלילית עם אבהתכון ולא
 פקידתנינו ביומא דאפקית
 יתהון מארעא דמצרים על
 עסקי עלון ונכסת קדשין:
 כג אלהין ית פתגמא הדין
 פקדית יתהון למימר קבילו
 למימרי ואיהוי לכון לאלהא
 ואתון תהון קדמי לעם
 ותהכון בכל אורחא דאפקיד
 יתכון בדיל וייטב לכון:
 כד ולא קבילו ולא ארפינו ית
 אודניהון ואזלו בעצתהון
 בהרהור לבהון בישא ואחזרו

ספו על זבחיכם ואכלו בשר: כב כי לא דברתי
 את אבותיכם ולא צויתים ביום הוציא אותם
 מארץ מצרים על דברי עולה וזבח: כג כי אם את
 הדבר הזה צויתי אותם לאמר שמעו בקולי והייתי
 לכם לאלהים ואתם תהיו לי לעם והלכתם בכל
 הדרך אשר אצוה אתכם למען ייטב לכם: כד ולא
 שמעו ולא הטו את אזנם וילכו במעצות בשררות
 לבם הרע והיו לאחור ולא לפנים: כה למן היום
 אשר יצאו אבותיכם מארץ מצרים עד היום הזה
 ואשלח אליכם את כל עבדי הנביאים יום השכם
 ושלה: כו ולוא שמעו אלי ולא הטו את אזנם
 ויקשו את ערפם הרעו מאבותם:

בפולחני קדל ולא שויאו דחלתי לקבל אפיהון: כה למן יומא די נפקו אבהתכון מארעא דמצרים
 עד יומא הדין ושליחית לותכון ית כל עבדי נבייא יום מקדים ומשלה: כו ולא קבילו לממרי ולא
 ארפינו ית אודניהון ואקשיאו ית קדלהון אבאישו מאבהתהון:

to your sacrifices, and eat flesh. (22) For I spoke not to your fathers, nor commanded them on the day that I brought them out of the land of Egypt, concerning burnt-offerings or sacrifices. (23) But this thing I commanded them, saying, Hearken to My voice, and I will be for you a God, and you will be for Me a people; and walk in all the way that I command you, so that it may be well with you. (24) But they hearkened not, nor inclined their ear, but followed their own counsels, in their evil heart's desire, and went backward and not forward. (25) From the day that your fathers came forth out of the land of Egypt to this day; and though I have sent to you all My servants the prophets, sending them daily and often. (26) Yet they hearkened not to Me, nor inclined their ear, but made their neck stiff; they did worse than their fathers.

RASHI

רש"י

peace-offerings [which are eaten] and for you to eat the flesh, since it is not acceptable to Me anyway, and why should you lose them?

(כד) בשררות לבם. במראה לבם לשון אשורינו:
 (כה) יום השכם. מדי יום ביום השכם ושלה:

(24) **In their evil heart's desire,** — *In whatever their hearts beheld; this [word שררות] is an expression similar to אשורנו (Numbers 23:9) "I will see them."* (25) **Daily** — *every day, early and often.*

WRITINGS Proverbs 22

כתובים משלי פרק כב

י תרוך לממקנא ואפיק
לתגרנא ויבטל דינא וצערא:
יא רחם אלהא דכי לבא
ובחסדא דשפותיה יתחבר
למלקא: יב עינוי דאלהא
נטרן ידיעתא ומטלטל
מליהון דבוזוי: יג אמר עטלא
בחכמנותיה אריא אית לברא
ובינת שוקי מתקטלנא:

י גרש לץ ויצא מדון וישבת דין וקלון: יא אהב
טהור- (קרי טהר-לב) חן שפתיו רעהו מלך: יב עיני
ידוה נצרו דעת ויסלף דברי בגד: יג אמר עצל
ארי בחוץ בתוך רחבות ארצה: יד שוחה עמקה פי
זרות זעום ידוה פול- (קרי פל-שם): טו אולת
קשורה בלב נער שבת מוסר ירחיקנה ממנו:

יד גומצא עמקתא פומא דגובריתא ומן דמרגז קדם אלהא נפל תמן: טו שטיותא קטירא בלביה
דטליא שבטא דמרדותא נרחקיה מניה:

(10) Cast out the scorner, and contention will leave; strife and shame will cease.
(11) He that loves pureness of heart, that has grace in his lips, the King [God]
shall be his friend. (12) The eyes of the Lord preserve the one who has
knowledge, but He perverts the words of the rebellious. (13) The lazy man says,
There is a lion outside, I shall be slain in the streets. (14) The strange mouth, is
a deep pit; he that is abhorred by the Lord shall fall therein. (15) Foolishness is
bound up in the heart of a child, but the rod of correction shall drive it far from
him.

RASHI

רש"י

(10) **Cast out the scorner** — *This is the evil inclination.* מדון — *means contention.* (11) **He that loves pureness of heart... — who has grace on his lips. The King [God] shall be his friend** — *The Holy One, blessed be He, loves him and blesses him.* (13) **The lazy man says, There is a lion outside** — *How shall I go out to study Torah?* (14) **The strange mouth** — *the mouth of heresy. That is abhorred by the Lord* — *The one whom the Holy One, blessed be He, hates, falls in it and stumbles on it.*

(י) גרש לץ. זה יצר הרע: מדון. מריבה: (יא) אהב טהר-לב וגו'. מי ששפתיו חן: רעהו מלך. הקדוש ברוך הוא אוהבו ומברכו: (יג) אמר עצל ארי בחוץ. אף אצא ללמד תורה: (יד) פי זרות. פי מינות: זעום ה'. מי שהקדוש ברוך הוא שונאו נופל בה ונכשל בה:

Mishnah Kilayim, chapter 1

משנה כלאים פרק א

א החטים והזונין אינם פלאים זה בזה. השעורים רבנו עובדיה מברטנורא
א החטין והזונין. קורין לו בערבי זא"ן: אינן כלאים זה בזה. לפי שכשהשחיתו דור המבול את דרכם היתה הארץ

wheat usually not consumed by humans (if sown together)] do not constitute *kilayim* [mingled unlike seeds; which may not be sown together — (see Leviticus 19:19)] one with the other [since they have similarities; *zunin* does however, constitute *kilayim* with other species of grain]. [Likewise,] barley and oats [as a pair], or spelt and rye [as a pair], or split beans and *sapir* [a type of bean, as a pair], or *purkdan*, [a small grain] and *tofach* [a pulse

with round, white seeds, as a pair], or white beans and *sha'uit* [a type of bean, as a pair], do not constitute *kilayim* [if sown] one with the other [species in the pair, but each constitutes *kilayim* with one of the other pair]. (2) Cucumbers and melons do not constitute *kilayim* one with the other. Rabbi Yehudah says, They do constitute *kilayim* [the law does not follow Rabbi Yehudah]. Garden-lettuce and wild lettuce, or garden endives and wild endives, or leek and wild leek, or coriander and wild coriander, or mustard and Egyptian mustard, or the Egyptian gourd and the bitter gourd, or Egyptian beans and the *charuv* [a type of Egyptian bean in carob-shaped pods] do not constitute *kilayim* one with the other. (3) Turnips and the *nafutz* [a type of radish with leaves like turnips, and therefore, is not *kilayim* with them], or cabbage and *trovtur* [a type of cabbage with a thin stalk], or beet and garden-orache do not constitute *kilayim* one with the other.

רבנו עובדיה מברטנורא

גם היא מונה את פירותיה, והיו זורעים חטים ומוציאה זונין, הלכך לא הוי כלאים עם החטים, אבל עם שאר מיני תבואה הוי כלאים, ואף על גב דלא חזי למאכל אדם, מכל מקום כיון שמוליכים אותו ממקום למקום למאכל יונים הוי כלאים: **השעורים ושבולת שועל**. כל השנויים במשנה זוג זוג אינם כלאים זה בזה, אחד מזוג זה ואחד מזוג זה הם כלאים זה בזה. והא דאמרינן במנחות (דף ע. ע.) הכוסמין מין חטים ושיפון מין שעורים הני מילי לענין חלה שמצטרפין זה עם זה לשיעור חלה, אבל לענין כלאים הוי כלאים זה בזה: **ושבולת שועל**. שעורים מדבריים ובלע"ז אוי"נא: **כוסמין**. בלשון לע"ז אוספילט"א: **שיפון**. בלע"ז סיגל"א. ומשום דכוסמין ושיפון דמי להדדי אינם כלאים זה בזה: **והספיר**. יש אומרים ציצרקל"א בלע"ז. ורמב"ם פירש שקורין לו בערבי מא"ש: **הפורקין**. רמב"ם פירש שהוא זרע דק שקורין לו בערבי גילבא"ן: **וטופח**. הוא קטנית שגרגריו עגולים לבנים וקורין לו קורטמא"ן. ואני שמעתי שטופח הוא שקורין לו גילבא"ן: **והשעועית**. קורין לו בערבי לוביא"ה: **אינם כלאים זה בזה**. אם זרע כל אחד עם בן זוגו: **ב הקישות**. קשואין שקורין בערבי פאקו"ס ובלע"ז קיקומברו"ס: **והמלפפון**. נקראים בערבי כייא"ר ובלע"ז ציטרול"י: **רבי יהודה אומר כלאים**. ואין הלכה כר' יהודה: **חזרת וחזרת גלים**. החסא הגדילה בגנים, והחסא הגדילה בהרים: **עולשים**. של גנים: **ועולשי שדה**. ונקראים בערבי הנדב"י: **כרישין**. של גינה: **וכרישי שדה**. והם הנקראים בערבי פירא"ת ובלע"ז פורו"ש: **כוסבר**. כך שמו בערבי, כוליי"נדרו בלע"ז, תרגום ירושלמי כורע גד כבר זרע כוסבר: **והרמוצה**. דלעת מרה שממתקים אותה ברמץ כלומר, באפר חם שיש בו רשפי אש, לפיכך קורין לו רמוצה: **ופול המצרי**. פאסול"י בלע"ז: **והחרוב**. מין קטנית וקורין לו חרוב, לפי שתרמיליו שהזרע בתוכו הן דקים ועקומין כחרובין והוא ממין פול המצרי: **ג והנפוץ**. הוא מין צנון ועליו דומים לעלי הלפת, הלכך לא הוי כלאים: **והתרבותור**. מין כרוב שהקלחים שלו דקים: **תרדין**. בערבי סילק"א, ובלע"ז בליט"י: **לעונין**. בערבי קט"ף, ובלע"ז ארמולא"ש: **השומנית**. שום מדברי, והוא קטן מן השום הגדל בגנים: **בצלצול**. בצל מדברי קטן משאר בצלים לפיכך נקרא בצלצול: **פלוסלוס**. מין תורמוס הוא, ותורמוס מין קטנית ידוע מר מאד, ששולקים אותו שבע פעמים ואוכלים אותו בקנח סעודה: **ד אגסים**. בערבי אגא"ס, ובלע"ז פירא"ש: **קרוסטומלין**. מין אגסים קטנים הדומים לעפצים שקורין מול"י: **פרישים**. הם חבושים בערבי

Rabbi Akiva added, Also garlic and small wild garlic, or onion and small wild onion, or lupine [a type of bitter pulse eaten as a dessert after being boiled seven times, to remove its bitter taste,] and wild lupine do not constitute *kilayim* one with the other. (4) As for [grafting] trees, the pear and the crustumian pear, or the quince and the sorb apple do not constitute *kilayim* one with the other. The apple and the crab apple, or the peach [which, when small, resembles an almond] and the almond, or the *shizafin* [resulting from the grafting of an olive and a pomegranate] and the *rimin* [berries of a sort of thorn bush], even though they are similar one to the other, nevertheless constitute

kilayim [in respect to grafting only,] one with the other. (5) The radish and the *nafutz* [a type of raddish, see Mishnah 3], or mustard and charlock [a plant resembling the mustard plant], or the Greek gourd with the Egyptian gourd or [the Greek gourd] with the bitter gourd, even though they are similar one to the other, are nevertheless [on account of dissimilarity of flavor, the deciding factor in this respect] *kilayim* one with the other. (6) A wolf and a dog, or a *kufari* dog [raised by villagers, and resembling a jackal] and a jackal, or a goat and a deer, or a gazelle and ewe-lamb, or a horse and a mule, or a mule and a donkey, or a donkey and a wild donkey, even though they are similar one to the other, constitute nevertheless *kilayim* [regarding crossbreeding — see Leviticus 19:19, Deuteronomy 22:10]. (7) It is not permitted to graft from one [fruit] tree to another [this prohibition applies to grafting between one fruit tree and another dissimilar to it, or between a fruit tree and a non-fruit tree, but not between two non-fruit bearing trees], or from one herb to another [of another species] or from a tree to herb, or from a herb to a tree. Rabbi Yehudah permits from a herb to a tree [or vice versa]. (8) It is not permitted to plant herbs in a trunk of a [chopped down] *shikmah* [a fig tree growing in a forest] [for this would constitute

בבנו עובדיה מברטנורא

ספארג"ל, ובלע"ז קודליי"ש: עוזרדים. בערבי זער"ד ובלע"ז סורבא"ש: חזרד. תפוח יערי, תרגום וכפתור וחזר: אפרסקים. בלע"ז פירסאג"ש וכשהן קטנים דומין לשקדים: שיזפין. הרכיב זיתים על רימון נפיק מנהון שיזפין: רימון. בערוך פירש פולצדקא"י בלע"ז: ה הצנן והנפוץ. אף על פי שהפרי והעלים דומין זה לזה, הן כלאים זה בזה לפי שאין טעם הפרי דומין, שהלכו בזה אחר טעם הפרי: לפסן. פירש בערוך מרוי"ז בלע"ז: ו כלב הכופרי. כלב שמגדלים בני הכפרים והוא קטן ודומה לשועל: היעלים. מין חידה, ואקו מתרגמינן ויעלא: ערוד. חמור הבר: ז אין מביאין אילן באילן. אין מרכיבין אילן מאכל באילן מאכל מין בשאינו מינו, או אילן סרק באילן מאכל, אבל אילן סרק באילן סרק כיון שאין שום אחד מהם עושה פרי, כמין אחד חשוב ושרי: ירק בירק. מין בשאינו מינו: רבי יהודה מתיר ירק באילן. ח אין הלכה כר' יהודה: ח שקמה. אילן תאנה שגדל ביערים: סדן של שקמה. לאחר

בזה. הוסיף רבי עקיבא, השום והשומנית, הבצל והבצלצול, והתרמוס והפלסלוס, אינן כלאים זה בזה: ד ובאילן, האגסים והקרסתומליו, והפרישים והעזרדים, אינם כלאים זה בזה. התפוח והחזרד, הפרסקים והשקדיו, והשיזפין והרימין, אף על פי שדומין זה לזה, כלאים זה בזה: ה הצנן והנפוץ, החרדל והלפסן, ודלעת יוגית עם המצרית והרמוצה, אף על פי שדומין זה לזה, כלאים זה בזה: ו הזאב והכלב, כלב הכפרי והשועל, העזים והצבאים, היעלים והרחלים, הסוס והפרד, הפרד והחמור, החמור והערוד, אף על פי שדומין זה לזה, כלאים זה בזה: ז אין מביאין אילן באילן, ירק בירק, ולא אילן בירק, ולא ירק באילן. רבי יהודה מתיר ירק באילן: ח אין נוטעין ירקות בתוך סדן

planting a herb within a tree]. It is not permitted to graft rue on white cassia, since that is [grafting] a herb on a tree. It is forbidden to plant a young fig-shoot in a cistus shrub [used for marking boundaries by Yehoshua] for the purpose of providing cooling [or shade] for the latter, or to insert a vine-shoot into a melon in order that the latter might contribute its moisture to the former, since that is [grafting] a tree on a herb. It is prohibited to place gourd seed into the juice of

a mallow for the purpose of preserving the former [until it germinates in the soil], since that constitutes [grafting] one herb on a [different] herb. (9) One who buries [for keeping fresh] turnips or radishes [in bundles, so that it is clear that the purpose is not planting] beneath a vine, with some of their leaves uncovered [this proviso is immaterial except in respect to their being pulled out on the Sabbath] need have no apprehension as to transgressing a) the law of *kilayim* [since only the sowing of mixed seeds in a vineyard is prohibited (Deuteronomy 22:9), not the burying], or b) the law of the seventh year [since only sowing (i.e., for purposes of reproduction), not burying (for purposes of keeping fresh) is prohibited in the Sabbatical year (Leviticus 25:4)] or c) that of tithes [produce is subject to tithes only as harvested off the tree or ground (see Leviticus 27:30)]. These vegetables had, it is presumed, been duly tithed already; they do not require tithing again by reason of having been buried underground to be kept fresh]. They may also be pulled up on the Sabbath [the prohibition of plucking (*tolesh*) on the Sabbath applies only to produce attached by roots to the ground; these vegetables had been plucked already. Also the (indirect) moving of *muktzah* (in this case the soil adhering to the buried vegetables) does not come within the prohibition of handling on the Sabbath, since he moves it indirectly and for the purpose of something permissible for use on the Sabbath]. If one sows a wheat grain and a barley grain with one throw of the hand it constitutes *kilayim*. Rabbi Yehudah says, It is not *kilayim* unless there

שֶׁל שְׂקֵמָה. אִין מְרַכִּיבִין פִּיגָם עַל גְּפֵי קֶדֶה לְבִנָּה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יֵרֵק בְּאֵילָן. אִין נוֹטְעִין חוּר שֶׁל תְּאֵנָה לְתוֹךְ הַחֲצוּב, שִׁיָּהָא מְקָרוּ. אִין תּוֹחֲבִין זְמוּרָה שֶׁל גִּפְן לְתוֹךְ הָאֲבִטָּח, שְׂתֵּהָא זוֹרְקַת מִימֶיהָ לְתוֹכוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא אֵילָן בְּיֵרֵק. אִין נוֹתְנִין זֶרַע דְּלַעַת לְתוֹךְ הַחֲלָמִית, שְׂתֵּהָא מִשְׁמֵרְתוּ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יֵרֵק בְּיֵרֵק: ט הַטּוּמֵן לְפֶת וְצִנּוֹנוֹת תַּחַת הַגֶּפֶן, אִם הֵיוּ מְקַצְּת עֲלֵיו מְגֻלִין, אִינוּ חוֹשֵׁשׁ לֹא מִשּׁוּם כְּלָאִים, וְלֹא מִשּׁוּם שְׁבִיעִית, וְלֹא מִשּׁוּם מַעֲשְׂרוֹת, וְנִטְלִים בְּשֶׁבֶת. הַזּוֹרַע חֲטָה וְשֹׁעֲרָה כְּאֲחַת, הָרִי זֶה כְּלָאִים.

רבנו עובדיה מברטנורא

שנחתך ונשארו שרשיו בארץ נקרא סדן ואין נוטעין ירק לתוכו דהוי ירק באילן: פיגם. עשב שקורין רוד"א בלע"ז: קדה. מין אילן של בשמים תרגום קדה קציעה, וכתוב (תהלים מה) מור ואהלות קציעות כל בגדותיך: החצוב. מין ירק ששרשיו יורדים בעומק הארץ ביושר ואינם נוטים לכאן ולכאן, ובו תיחם יהושע את הארץ: מקורו. מלשון קור שתהא התאנה מקררת החצוב שהוא חם ביותר. פירוש אחר שתהיה עליו לצל לשון קורה: מימיה לתוכה. שהאבטיח לח ומלא מים: חלמית. בערבי כוביז"א ובלע"ז מלוא"ו: ט הטומן לפת וצננות. כדי שיהיו נשמרים תחת הקרקע שלא כדרך שתילה, גלי דעתיה שאינו רוצה בהשרשתן. כגון שטמן אגודה של לפת ואגודה של צננות יחד: אם היו מקצת עלין מגולין. משום שבת נקטיה, דאם היו כל העלין מכוסין אי אפשר ליטלו אם לא שיזו עפר בידיהם: לא משום כלאים ולא משום שביעית. לא משום זורע כלאים, ולא משום זורע בשביעית. אי נמי אפילו הוסיף מאתים משום כלאים שרי דלאו דרך זריעה הוא, ואם היו מששית ונכנסו לשביעית, והוציאו ספחים כדרך שמוסיפים הבצלים בתלוש, אין בהם משום ספחי שביעית: ולא משום מעשרות. אינו חייב לעשר כשיתלוש אותם ממקום שהטמינם דכתיב (ויקרא כו) וכל מעשר הארץ מזרע הארץ, והאי לאו זריעה היא: וניטלים בשבת. דכתלושים דמו ואוחז בעלים המגולים ומוציאן,

are two wheat grains and one barley grain, or one wheat grain and two barley grains, or a wheat grain, a barely grain, and a spelt grain [since Scripture says, “You shall not sow your

field with two kinds of seed,” (Leviticus 19:19) it follows, according to Rabbi Yehudah, that the sowing of two diverse seeds becomes prohibited only when it is on “your field,” i.e., on ground in which at least one other seed has been sown; the prohibition thus applies only to the sowing of a minimum of three seeds, either all three different, or two like seeds and one different from them. The law does not follow Rabbi Yehudah regarding sowing one's field (sowing one grain each of two diverse species does constitute *kilayim*), but does follow him regarding *kilayim* of the vineyard (only sowing one grain each of two diverse species, and not one grain of only a single species, together with a grape seed constitutes *kilayim* of the vineyard].

רבנו עובדיה מברטנורא

ואף על גב דמזיו עפר ממקומו, טלטול מן הצד לצורך דבר היתר ואינו נוגע בדבר האסור מותר: **עד שיהיו שתי חטים ושעורה**. טעמא דר' יהודה משום דכתיב (שם יט) שדך לא תזרע כלאים, וסבר דהקרקע בלא זרע לא איקרי שדה, ומשמע לא תזרע כלאים בהדי שדך שנזרע כבר, וכן (דברים נב) לא תזרע כרמך כלאים, לא תזרע כלאים דהיינו שני מיני זרעים בהדי כרמך, ולא מחייב בכלאי הכרם עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד. ואין הלכה כרבי יהודה. דקרקע אף על פי שאינה זרועה קרויה שדה, אבל אינו קרוי כרם בלא חרצן, הלכך הזרע חטה ושעורה כאחד חייב משום כלאי זרעים, ואינו חייב משום כלאי הכרם, עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד:

Gemara Berakhot 23a

גמרא ברכות דף כג.

Our Rabbis taught, If a man needs to answer the call of nature he should not say the *Tefillah*, and if he does, his prayer is an abomination. Rabbi Zevid — or as some say, Rabbi Yehudah — said, They meant this to apply only if he is unable to restrain himself, but if he is able to restrain himself, his prayer is a valid one. How much [time] must one be able to restrain himself? Rabbi Sheshet said, Long enough to go a *parsah* [approximately 2-3 miles, 72 minutes]. Some teach this statement as part of the *beraita* [just quoted], thus: When is this the case [that his prayer is an abomination]? When

תנו רבנן הנצרך לנקביו אל יתפלל ואם התפלל תפלתו תועבה. אמר רב זביד ואי תימא רב יהודה לא שנו אלא שאינו יכול לשהות בעצמו אבל אם יכול לשהות בעצמו תפלתו תפלה ועד כמה אמר רב ששת עד פרסה איכא דמתני לה אמתניתא במה דברים אמורים כשאין יכול לעמוד על עצמו אבל אם יכול לעמוד על עצמו תפלתו תפלה ועד כמה אמר רב זביד עד פרסה. אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן הנצרך לנקביו הרי זה לא יתפלל משום שנאמר (עמוס ד) הכון לקראת אלהיך ישראל ואמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן מאי דכתיב (קהלת ד) שמוור רגלך כאשר תלך אל בית

he cannot restrain himself; but if he can restrain himself, his prayer is valid. And how long must he be able to do so? Rabbi Zevid said, Long enough for him to walk a *parsah*. Rabbi Shmuel bar Nachmani said in the name of Rabbi Yonatan, One who needs to ease himself should not say the *Tefillah*, as it says, “Prepare to meet your God, O Israel” [Amos 4:12; meaning, Put yourself in a fit state to meet Him]. Rabbi Shmuel bar Nachmani also said in the name of Rabbi Yonatan, What is the meaning of the verse, “Guard your foot when you go to the house of God?”

אֶפִּילוֹ שֶׁעָתָא הָדָא מְקַמֵּי דִינֵין תְּקִיפִין דְּמַתְעַרְיִן בְּעֵלְמָא בְּכָל יוֹמָא הָדָא הוּא דְכַתִּיב (בראשית ב) אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם אֵל תִּקְרִי בְּהִבְרָאָם אֱלֹהֵי בְּרָאָתְעוּרֹתָא דְאַבְרָהָם קְרִימֵי וְכֹד אַתְעַר אַבְרָהָם בְּעֵלְמָא כָּל אֵינֹן דִּינֵין דְּמִשְׁתַּכַּחֵי בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא דְחֵי לְהוּ לְכַר וְלֹא קְרִימֵין קְרִימֵיהּ הָדָא הוּא דְכַתִּיב וְאֵל זֹעֵם בְּכָל יוֹם זֹעֵם אוֹ זֹעֵם בְּכָל יוֹם לֹא כְתִיב אֱלֹהֵי זֹעֵם בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא דְרִינָא אֲשַׁתְּכַח דְחֵי לֹון לְכַר וְקְרִימָא הוּא וּמְבַסֵּם עֵלְמָא הָדָא הוּא דְכַתִּיב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה יְיָ חֲסֹדוֹ וְאַלְמֵלֵא הָאֵי לֹא יְכִיל עֵלְמָא לְמִיָּקָם אֶפִּילוֹ רְגַעָא הָדָא. וְעַל דָּא כְּלָא קְרִימֵי בְּגִינֵיהּ דְאַבְרָהָם:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sha'arei Kedushah, Part 2, Section 6

שערי קדושה חלק ב שער ו

The desecration of God's name is the gravest of all sins. As our Rabbis, of blessed memory, said concerning the four levels of atonement: if one sinned by desecrating God's name, repentance, Yom Kippur, and suffering do not atone for it, only the day of death, as it says, "if this sin will be atoned for you until you die." (Isaiah 22:14) Concerning relations with a menstruant: In addition to its being subject to the punishment of excision, it is said in the Zohar, "There are three who push God's Presence out of the world, so that people cry out and their voices are not heeded. They are: ... and one who has relations with a menstruant, because there is no impurity in the world as powerful as the impurity caused by menstruation." Concerning the Sabbath: it is known that it is considered equal to all the commandments. Even the wicked [in hell] have rest on the Sabbath, and the fire of hell is extinguished on it. But for one who desecrates the Sabbath, the fire is not extinguished even on the Sabbath. Our Rabbis, of blessed memory, said, "If Israel would keep two Sabbaths properly, they would immediately be redeemed." And they stated, "Whoever keeps the Sabbath, even if he worships idols like [the generation of] Enosh, is forgiven, as it says, 'Happy is the man [enosh] who does this ... who keeps the Sabbath ...' " (Isaiah 56:2) And it is written, "If you will turn away your foot because of the Sabbath ... then you will delight in the Lord" (Isaiah 58:13)

חֲלוּל ה' קִשָּׁה מִכָּל הַעֲבִירוֹת כְּמוֹ שְׂאֲמְרוּ רְבוּתֵינוּ וְזִכְרוֹנָם לְבִרְכָה בְּעֵנֵין ד' חֲלוּקֵי כְּפָרָה עֵבֵר עַל חֲלוּל ה' אֵין הַתְּשׁוּבָה וַיּוֹם הַכְּפוּרִים וַיְסוּרִין מִכְּפָרִין אֱלֹהֵי יוֹם הַמִּיתָה שְׂנֵאֲמַר (ישעיה כב) אִם יִכְפַּר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תָּמוּתוֹן. נִדְהָ זוּלַת הַיּוֹתָהּ בְּעוֹנֵשׁ כְּרַת אֲמָרוּ בְּסִפְרָה הַזֹּהָרָה תִּלְתָּא אֵינֹן דְּדַחֲיִין שְׂכִינְתָּא מֵעֵלְמָא וּבְגֵי נִשְׂא צוּחֲחִין וְלֹא אֲשַׁתְּמַע קְלִידוֹן וְאַלִּין אֵינֹן נִדְהָ בְּגִין דְּלִית מְסַאָבָא בְּעֵלְמָא תְּקִיף בַּר מְמַסָּאבוּ דְנִדְהָ. שְׁבַת יְדוּעָא כִּי הִיא שְׂקוּלָה בְּכָל הַמִּצְוֹת וְכָל הַרְשָׁעִים יֵשׁ לָהֶם מְנוּחָה בְּשְׁבַת וְאֵשׁ שֶׁל גִּיהֵנָם כְּבָהּ בּוֹ וְהַמְחַלֵּל שְׁבַת אֲשֵׁם לֹא תִכְבֵּה אֶפִּילוֹ בְּשְׁבַת. וְאֲמָרוּ רְבוּתֵינוּ וְזִכְרוֹנָם לְבִרְכָה אֱלֵמֵלֵא שְׂמָרוּ יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי שְׁבָתוֹת כְּהִלְכָתֵן מִיַּד הִיּוּ נִגְאָלִין וְאֲמָרוּ רְבוּתֵינוּ וְזִכְרוֹנָם לְבִרְכָה כָּל הַשּׁוֹמֵר שְׁבַת אֶפִּילוֹ עוֹבֵד עַבּוּדָה זֶרָה כְּאֲנוּשׁ מוּחְלִין לוֹ שְׂנֵאֲמַר (שם נו) אֲשֵׁרִי אָנוּשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וְגו' שׁוֹמֵר שְׁבַת וְגו' וְכַתִּיב (שם נה) אִם תִּשִּׁיב מִשְׁבַּת וְגו' אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל ה':

Practical Law:

הלכה

Rambam, Laws of Sacrifices, Chapter 1

הרמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק א

(1) All communal sacrifices are males. Furthermore, the sin-offerings of the community are from goats or from cattle, and there is none among them from sheep. All communal burnt-offerings are from sheep or from cattle, and there is no burnt-offering from goats. Every sin-offering of an individual is from a female and is eaten by the priests and do not come from cattle, except for three sin-offerings [which are male]: the sin-offering of a *Nasi* [head of the Sanhedrin, or a king], which is a he-goat and is eaten; the sin-offering of an anointed [High] Priest, which is a bull and is burned, and which is [called] the bull that comes because of any of the commandments; and, third, the bull that the High Priest brings on Yom Kippur, which is a sin-offering and is burned.

(2) All communal sin-offerings are eaten, except for the goat of Yom Kippur, whose companion is sent away [*la'Azazel* — into the wilderness]. So too, the goats brought due to idolatry and the bull brought on account of a matter of which [the community] was unaware. The bull that comes because of any of the commandments and the bull brought because of a matter of which [the community] was unaware are called “bulls that are burned.” The goats brought due to idolatry are called “goats that are burned.” Thus you learn that there are five sin-offerings that are burned: two of the individual [mentioned in the previous *Halachah*] and three of the community.

א כל קרבנות הצבור זכרים. וכן חטאות של צבור מן העז או מן הבקר ואין בהן מן הכבשים. וכל עולות הצבור מן הכבשים ומן הבקר ואין להן עולה מן העז. כל חטאת יחיד מנקה ותאכל לכהנים ואינה באה מן הבקר חוץ משלש חטאות חטאת נשיא שהיא עז ונאכלת. וחטאת כהן משיח שהוא פר ונשרפת והוא פר הבא על כל המצות. והשלישי פר שמביא כהן גדול ביום הכפורים והוא חטאת ונשרף: ב כל חטאות של צבור נאכלות חוץ משעיר של יום הכפורים שחבירו משתלח וכן שעירי עבודה זרה ופר העלם ופר הבא על כל המצות ופר העלם נקראים פרים הנשרפין ושעיר עבודה זרה נקראים שעירים הנשרפין הא למדת שחמש חטאות הם הנשרפות שתיים ליחיד ושלוש לצבור:

TZAV FOR MONDAY**צו ליום שני**

TORAH

תורה

יכוין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד דמילוי יוד דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

ז וזאת תורת המנחה הקרב אתה בני- ז ודא אורייתא דמנחתא

(7) And this is the law of a meal-offering: [One of] Aharon's descendants will

RASHI

רש"י

(7) **And this is the law of a meal-offering**

(ז) וזאת תורת המנחה. תורה אחת לכלן להטעין

— [*Because the term תורה (law) in Scripture*

is always inclusive, hence here, the verse teaches us that there is] one [and the same] law for all meal-offerings, namely, that they all need oil and frankincense, as explained in this passage.